

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četrt leta 1 gl. 20 kr. V tiskarni sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za $\frac{1}{2}$ leta 1 gl. 80 kr., za $\frac{1}{4}$ leta 90 kr., ako bi bil petek praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj LII.

V Ljubljani, 12. majnika 1899

List 19.

Moja ljubav.

Koga ljubilo boš srce?
Ah, ljubega Boga nad vse;
Za Bogom Devo miljeno,
Marijo Mater smiljeno.

Srce ljubilo kaj boš še?
Oj Cerkev, ki nebo odpre —
Predrage mi roditelje,
Dobrotnike, učitelje.

Koga ljubilo boš srce?
Slovenske brate in sestre:
Za „vero, dom“ jih vнемalo,
V ljubezni vse objemalo.

Ljubilo kaj boš še zvesto?
Slovenec ljubo Avstrijo
In z njo Habsburški slavni rod,
Ki Bog ga varuj vseh nezdod.

Koga ljubilo boš srce?
Slovenske vsako ped zemlje:
Očetov slavnih drago last,
Nad njo imej Sloven oblast!

* * *

To zvesta ljubav moja je,
Dok grob me zelen ne zaspè;
Nad grobom še pa plaval bo
Moj duh proseč: „Še Vi tako!“

Radoslav Silvester.

Jezus Kristus pravi Bog. X. Čudovita prenovitev sveta po krščanstvu.

Lep dokaz resničnosti krščanske vere in božanstva njenega začetnika, Jezusa Kristusa, je slednjič čudovita prenovitev sveta po krščanstvu.

Po sadu se spoznava drevo. „Dobro drevo ne more roditi slabega sadu, in slabo drevo ne roditi dobrega sadu.“ (Mat. 7, 18). Ako se prepričamo, da je krščanska vera rodila dober sad, da so bili in so blagodejni njeni učinki, bomo sklepali, da ne more biti slabo drevo, ampak da mora biti zares to, kar smo dokazali že z mnogih strani: nebeška rastlina, presajena na zemljo; da jej ne more biti podlaga laž ali zmota, ampak čista resnica.

A. Krščanska vera je zares vsekozi najuspešnejše in vsestransko blagodejno vplivala na razvoj in pravo srečo človeštva. Sad krščanstva je čudovita prenovitev sveta v umstvenem, нравnem in družabnem ali socialnem oziru.

1.) V umstvenem oziru je tavallo človeštvo, predno je Kristus prišel na svet, v temi nevednosti in zmote glede na najvažnejša vprašanja. Skoraj popolnoma se je izgubilo spoznanje pravega Boga. Mnogoboštvo in človeškega duha sramoteče malikovanje je bilo splošno razširjeno. Samo izvoljeni izraelski narod je še častil jedino pravega Boga, a začasno so se celo Izraelci udajali malikovanju. Pa tudi sami sebe in svojega poslednjega smotra ljudje niso več jasno poznali. Niso vedeli, čemu so na svetu, in kaj se po smrti z njimi zgodi. Vera v nesmrtnost človeške duše se je sicer ohranila pri vseh narodih, a kako nedoločne in napačne pojme so imeli o življenju onstran groba! Zato je tudi vedno bolj ginila skrb za srečno večnost. Človeštvo je iskalo le časne sreče in hrepenelo le po čutnem uživanju.

A kakor temna noč beži pred jutranjo zarjo, tako je ginila nevednost in zmota pred obličjem

nebeškega Učitelja, Jezusa Kristusa. Kar ni mogel doseči ne modri Sokrat, ne njegov izvrstni učenec Platon in ne vsi drugi modrijani, to je izvršil Jezus Kristus: On je učil in naučil spoznavati pa tudi ljubiti in dostojno častiti jedino pravega Boga, in sicer ne le peščico svojih učencev, ampak po teh tudi vse ljudi in vse narode do konca sveta: učenjake in preprosto ljudstvo, celo najnežnejšo deco. On je tudi odgovoril na vprašanje: „Od kod prihajamo, in kam gremo?“ Razodel in pokazal je vsem ljudem: bogatinom in revežem do ubogih in zatiranih sužnikov jeden in isti vzvišeni smoter: večno zveličanje v nebesih.

Tako Jezusov nauk ni le razsvetlil človeškega duha z razodetimi resnicami, ampak ga je tudi oblažil in dvignil do vzvišenih, nebeških mislij in želja.

2.) V нравnem oziru je padlo človeštvo v paganski dobi še globokeje, nego v umstvenem oziru. Pomoč je bila tukaj še težja, ker je mnogo lažje človeka poučiti, nego poboljšati ga. A krščanstvo je izvršilo tudi poslednje. Dvignila je tisoče in milijone ljudij iz brezdna izprijenosti in pregrehe do visoke stopinje kreposti in svetosti. Tako je prenovilo svet tudi v нравnem oziru. Kjerkoli se je razširila in ukoreninila krščanska vera, povsod so se pokazale tudi prelepe krščanske čednosti: ljubezen do Boga in do bližnjega in še posebej ljubezen do sovražnikov, ponižnost, čistost in mnoge druge čednosti, ki so bile nevernikom komaj po imenih znane. V vseh časih je rodilo in še dandanes poraja krščanstvo svetnikov, ki so nam vzorniki kreposti in popolnosti v vseh okoliščinah življenja.

Ako pomislimo, kako težko je poboljšati le jednega нравno izprijenega človeka, a kako velikanske uspehe je doseglo krščanstvo, kolika je bila n. pr. razlika med življenjem nevernikov in kristijanov v rimski državi in posebej v Rimu; — moramo priznati, da to ni bilo človeško delo, ampak delo božje vsemogočnosti in milosti.

Tega dokaza ne more ovreči resnica, da se nahaja tudi v krščanski dobi in v krščanskih deželah mnogo ljudij na prav nizki stopinji нравnosti, pri katerih se malo ali nič ne razodeva blažilna in preustvarjalna moč krščanstva. Da je tako, temu ni krivo krščanstvo, ampak oni ljudje sami. Ker nečejo rabiti sredstev, katerih jim v obilni meri nudi Kristusova vera, da bi se z njimi duševno prenovili in posvetili, zato krščanstvo pri njih ne more roditi nikakega sadu.

3.) Krščanska vera je prenovila svet tudi v družabnem ali socijalnem oziru.

Razodela je človeško čast in dostojanstvo, učeč, da je vsak človek ustvarjen po božji podobnosti in odrešen z dragoceno Kristusovo krvjo, in da smo vsi ljudje poklicani v isto večno zveličanje v nebesih. Zato je moralo v krščanstvu polagoma izginiti in prenehati, kar je bilo nasprotno temu dostojanstvu, kakor: sužnost, kupčevanje z ljudmi, izpostavljanje in morjenje bolehnih in pohabljenih otrok, borbe obsojencev z zverinami brezsrčnim gledalcem v razveseljevanje, razloček med Grki in brezpravnimi barbari, nečloveško ravnanje z ujetimi in premaganimi sovražniki.

Jezusov izrek: „Kar ste storili kateremu teh mojih najmanjših bratov, to ste meni storili“ (Mat. 25, 40) — je odprl trpečemu človeštvu neusahljiv vir dobrotelosti. Nastali so zavodi v pomoč bolnikom, revežem, sirotam i. dr. Kristijani so izvrševali s tako gorečnostjo ljubezen do bližnjega, tudi do svojih nasprotnikov in sovražnikov, da so jih občudovali tudi neverniki.

Krščanstvo je oblažilo in posvetilo družinsko življenje, učeč, da je krščanski zakon zakrament, sveta in dosmrtna zveza med enim možem in jedno ženo. Krščanskemu možu žena ni sužnica, ampak enakopravna družica. Vzgoja otrok je starišem sveta dolžnost, otroci pa morajo stariše kot namestnike božje spoštovati, ljubiti in jim pokorni biti.

Pa tudi državi daje šele krščanska vera trdno podlago. Ona uči, da je vsaka oblast od Boga, in da se moramo tudi državni oblasti pokoriti kot namestnici božji ne le zaradi kazni, ampak zaradi vesti. (Rim. 13). Z druge strani pa zopet uči, da so tudi državni oblastniki Bogu odgovorni za to, kar zahtevajo od svojih podložnikov. Tako daje krščanstvo zakoniti oblasti veljavo, kakršne jej nikdar ne more dati samo zunanja moč in sila orožja; podložnike pa varuje samovoljnega in krivičnega nasilstva.

In pereče „delavsko vprašanje“ se more uspešno in pravično rešiti le po načelih krščanske vere. Ona uči, da je delo vsakemu človeku dolžnost. „Če kdo noče delati, naj tudi ne jé.“ (II. Tes. 3, 10). Delo ni več sramotno, odkar ga je posvetil sam božji Zveličar. — Krščanska vera pa tudi uči, da je razlika med stanovi, ker smo vsi ljudje združeni tako, kakor udje jednega telesa. (Rim. 12, 4). Ako bi vsakdo živel in delal tako, kakor je primerno njegovemu stanu, ter vestno izpolnjeval svoje dolžnosti, potem bi bilo zdravo in srečno celo telo. In ako bi namesto krivice in sile krščanska pravičnost in ljubezen delili ljudem zemeljske do-

brote, potem bi imel vsakdo toliko, kolikor potrebuje za časno življenje, katero pa je in ostane le čas truda in pripravljanja za večno življenje. Kakšen bi moral biti komunizem ali socializem, ki bi mogel zares osrečiti človeški rod, ali vsaj zdatno zmanjšati revščino in bedo, to so pokazali prvi kristijani, delujoč po izreku: „Kar je mojega, bodi tvoje!“ — ne pa: „Kar je tvojega, bodi moje!“ —

Kar ni mogla izvesti nobena modroslovska šola in sploh nobena človeška uredba, to je izvršilo krščanstvo. Ono je prestvarilo in prenovilo svet tako, da Kristusov prihod na svet deli zgodovino človeštva na dva dela, in ima zgodovinska veda vzroka dovolj, da šteje leta od Kristusovega rojstva naprej in nazaj. Tak prevrat v zgodovini človeštva se ni mogel izvršiti naravnim potom, ker ni bilo za to zadostnih naravnih vzrokov, pač pa premnogo silnih ovir. Moral se je torej izvršiti z nadnaravnimi silami, z božjo vsemogočnostjo. Zato moramo imenovati prenovitev sveta po krščanstvu trajen čudež, ki se še vedno ponavlja povsod, kjerkoli se more prosto razvijati krščanstvo. Ta čudež pa je jasen dokaz, da je krščanska vera res pravo božje razodetje in njen začetnik, Jezus Kristus, pravi Bog.

B. Krščanstvo pa ni samo blagodejno vplivalo na skupno človeštvo, marveč osrečuje tudi vsakega posameznega človeka, kateri sprejme Kristusovo vero v svoje srce in se stanovitno prizadeva, da po njej tudi živi.

1.) Krščanska vera razsvetljuje človeku um, ker mu določno odgovarja na vprašanja: Od kod sem? Čemu sem na svetu? Kaj je moj poslednji namen? Po kateri poti morem dospeti do tega namena? To so vprašanja, ki si jih mora postaviti vsak razumen človek, na katera si pa sam ne more določno odgovoriti. In dokler nima odgovora na ta vprašanja, je podoben popotniku, kateri v temi blodi po neznani in nevarni poti — ne vedoč, kam slednjič pride. Krščanska vera pa je svetla luč, ki razsvetljuje pot življenja vsakomu, kdor jej hoče slediti. Jezus Kristus sam govori: „Jaz sem luč sveta; kdor hodi za menoj, ne hodi po temi, marveč bo imel luč življenja.“ (Jan. 8, 12).

2.) Krščanska vera krepi človeku voljo, ker ima sredstva, kakor molitev, daritev sv. maše, sv. zakramente i. dr., s katerimi naklanja nadnaravno milost in pomoč božjo vsakomu, kdor hoče rabiti ta sredstva. Sv. Pavel, ki bridko toži o slabosti človeške volje in o hudem nagnjenju, s katerem se je bilo tudi njemu boriti, nekako bojazljivo vzdihuje: „Jaz nesrečni

človek, kdo me otme iz telesa te smrti?“ — t. j. kdo mi da moč, da premagam hudo poželenje? A zaupno si odgovorja: „Milost božja po Jezusu Kristusu, Gospodu našem.“ (Rim. 7, 24. 25). — In čuteč, koliko moč mu daje ta milost, zatrjuje vesel: „Vse premorem v Njem, ki me krepi.“ (Fil. 4, 13).

3.) Krščanska vera s tolažbo napolnjuje človeško srce. Ona uči, da božja previdnost čuje nad nami. Dobra vest daje vernemu človeku mir srca, kakršnega svet ne more dati. Ako ga tudi zadevajo časne nesreče, bridkosti in trpljenje, tolaži in krepi ga krščanska vera, učeč, „da se trpljenje sedanjega časa ne da primerjati prihodnji časti, ki se razodene nad nami.“ (Rim. 8, 18). Zlasti pa ima krščanska vera za smrtno uro tolažila in krepila, ki vernemu in pobožnemu kristijanu olajšujejo tudi poslednje in odločilne trenutke v življenju tako, da umirajočemu mesto strahu in groze blažen mir odseva z bledih ustnic in trudnih očí, ki jih zaupno upira v križanega Zveličarja. „Draga v Gospodovih očeh je smrt njegovih svetnikov.“ (Ps. 115, 6).

Kako osrečuje krščanska vera posameznega človeka, to more vsakdo sam pri sebi opazovati, ako se prizadeva, da živi kolikor mogoče natančno po njenih naukih. Tedaj ga lastna izkušnja prepriča o resničnosti in božjem izvoru krščanske vere. Jezus Kristus nas sam pozivlje, naj živimo po njegovem nauku in potem sodimo, je li ta nauk od Boga. Govori namreč: „Moj nauk ni moj, ampak Njega, ki me je poslal. Ako hoče kdo izpolnjevati njegovo voljo, bo spoznal o nauku, je li od Boga, ali jaz sam iz sebe govorim.“ (Jan. 7, 16. 17).

Dobrodelni in čudoviti vpliv krščanske vere na občni blagor in na srečo posameznih ljudi dokazuje njeno resničnost in njen božji izvor. Koliko lepši in čudovitejši pa bi moral šele biti sad nebeškega drevesa, ki ga je Sin božji, Jezus Kristus, zasadil na zemljo, ako bi vsi ljudje spoznali to drevo: krščansko vero, in bi se tudi vsi resno prizadevali, da bi vedno živeli po naukih te vere! Tedaj bi bilo vse človeštvo le jedna sveta družina srečnih božjih otrok.

* * *

Ko je padel Napoleon I. z vrhunca zemljske časti in slave globoko v nesrečo in je živel — izgubivši cesarsko krono — v prognanstvu na samotnem otoku sv. Helene, tedaj je premišljeval o usodi velikih in slavnih mož, in čestokrat

so mu tu prihajale na misel tudi resnice sv. krščanske katoliške vere, proti kateri je sicer v svojem življenju mnogo grešil, ki je pa vendar nikdar ni popolnoma izgubil iz svojega srca. Naj navedemo kot sklep pričujoče razprave o božanstvu Jezusa Kristusa, kaj je znameniti in genialni mož v svoji nesreči mislil o tej resnici.

Nekega dne je govoril Napoleom generalu Bertrandu, ki mu je bil tovariš v prognanstvu na otoku sv. Helene, tako-le:

„Najtežavnejše na svetu je, priboriti si trajno ljubezen. Samo jednemu se je to posrečilo, in ta je Jezus Kristus. Jezus hoče, da Ga ljudje ljubijo. On hoče imeti človeško srce, zahteva ga popolnoma zase, in — pridobi si ga mahoma. To mi je dokaz njegovega božanstva. Aleksander, Cezar, Hanibal so bili veliki in slavni možje, a vsem je to izpodletelo. Svet so si pribojevali, a tega niso mogli doseči, da bi bili imeli vsaj jednega prijatelja. Kristus pa govori, in mahoma so na njegovi strani človeški rodovi. Vez, ki jih druži z Njim, je iskrenejša in trdnjša od krvnih, svetejša in močnejša od katerih koli drugih vezij. On užiga v srcih plamen ljubezni, katera prekaša vsako drugo ljubezen.

Jaz (Napoleon) sem sicer velikokrat mnogo tisoč ljudij navdušil, da so šli zame v smrt. A treba je bilo za to vselej moje prisotnosti, mojega pogleda, mojega glasu. Jedna beseda iz mojih ust je vnela srca vseh. Da, to čarobno moč sem imel. A da bi bil trajno ljubezen zasadi v njihova srca, te skrivnosti nisem poznal. Sedaj, ko sem tu na samotnem otoku sv. Helene, zapuščen in kakor priklenjen na to skalovje . . . kje so moji prijatelji? — Taka je usoda velikih mož; taka je bila tudi usoda Cezarjeva in Aleksandrova! Pozabijo nas . . . Se nekaj trenutkov, in isto se zgodi tudi z menoj. — Kolik prepad je med mojo globoko revo in večnim gospodstvom Jezusa Kristusa, ki se oznanjuje po vsem svetu, ki Ga milijoni ljubijo in molijo, ki še vedno živi! Njegova smrt. — se li to pravi umreti? — Da, Kristusova smrt je smrt učlovečenega Boga!“¹⁾

Prof. dr. Ivan Svetina.

„Po Mariji k Jezusu.“

II.

„Zgodi se mi po tvoji besedi.“ Tako je preblazena Devica odgovorila tiho, mirno, pokorno, ponižno, prostovoljno velikemu angelju Gabrijelu,

ko ji je ta razodel sveto skrivnost božjega včlovečenja. In v tem trenutku je „Beseda meso postala in med nami prebivala.“ Sv. Duh je obsenčil čisto Devico, in izvršil se je čudež vseh čudežev: Sin božji je sprejel na čudovit način človeško telo po Mariji in je postal človek, Sin božji, Sin Marijin. — Svet, svet, svet, Bog vojnih trum, kako Te naj dovelj častimo za to brezkončno dobroto božjega včlovečenja? Vzkliknimo hvaležno s svetim pevcem: „Slavite Boga vse dežele, pojte čast Njegovemu imenu, dajajte čast Njemu v hvalo. Vesoljna zemlja naj Te moli in Ti prepeva: Tvojemu imenu naj hvalo poje.“ (Psalm. 65, 1. 2. 4.)

O sveta, čista, večno resnična skrivnost naše svete vere! Kateri ustvarjeni um je dovelj bister, da bi te pojmlil? Spoznajmo svojo onemoglost in ničnost in recimo z angeljem vred: „Pri Bogu ni nobena stvar nemogoča.“ Da, da, On je vsemočen, Njegova ljubezen neomejena, brezkončna in kdo se naj ji ustavlja? Bog Sin združi svojo nebeško naravo s človeško naravo. To je skrivnostno združenje, po katerem se je človeški rod oplemenil, spolnil in povišal.

Ta neizrekljiva skrivnost, to nikdar dovolj povečevano združenje se je zvršilo po ponižni, bogaboječi Devici, katera je nepoznata pobožno in čisto živela v Nazaretu, neznatnem mestecu galilejskem. O kako sladko, kako nebeško čustvo je pač občutilo srce preblazene, češčene Marije v tem trenutku! Zares, odslej je življenje Marijino takorekoč istovetno z življenjem Jezusovim. — Dobro vemo iz lastne skušnje, kako ozka vez je med ljubečo materjo in ljubečim sinom. Če sin trpi, mati trpi, če se sin veseli, veseli se tudi mati, kar hoče sin, hoče mati, kar mati prosi, sin usliši, saj je to čisto naravno, zakaj kri sinova je kri materina. Še vse tesneje so bile vezi, ki so družile v veselju in trpljenju Jezusa in Marijo, če le malo pomislimo na velike vrline presvete Device in na način, kako je spočela in koga je spočela. Sin večnega Očeta je postal Sin Marijin. — „Sveta Devica“, pravi sv. Bernardin sijenski, „je na čudovit način deležna časti svojega Sina, ki je rojen od večnega Očeta tako, da se Jezus ne more nič bolj imenovati Sina Očetovega nego Sina Marijinega.“ Sv. Bernard pa piše: „Sveta Devica je z Najvišjim veliko bolj tesno združena nego vse druge stvari. Materinsko sorodstvo, ki se je med njo in Bogom po spočetju pričelo, presega brezkončno vse rodbinske razmere sveta.“

Radi svojega materinstva ima Marija toliko moč do Jezusa, da vse doseže, kar ga prosi. In uprav to naj nas še bolj

¹⁾ Nicolas. Philosophische Studien über das Christenthum. IV. 2.

vzpodbudi in navduši, da se z nova s trdnim, odločnim zaupanjem zatekamo k Mariji. Kedaj, vprašam, kedaj se je slišalo, da bi Marija koga zapustila, če jo je prosil pomoči v sili in potrebi s pravim namenom? Nikdar ne. Zato ne obupuj, imej zaupanje in se ne obotavljaj prositi Marije, česar potrebuješ, saj je Ona tako mila, tako usmiljena in dobrotljiva.

Marija je pa tudi s svojim božjim Sinom pretrpela neizrekljive muke in boli in je nas takorekoč soodrešila. Da je to zamogla, morala je biti popolna v vseh čednostih. Njo je dičila izredna svetost, ponižnost, čistost, na nji ni bilo niti sence nepopolnosti, a poleg tega ji je Bog dodelil še posebne milosti, da je mogla izvršiti težavni poklic, kateri ji je nalagalo božje materinstvo. Njeno materinsko srce je blago, nežno, rahlo in vsprejemljivo za veselje in žalost. Marija se je veselila z Jezusom, a je tudi mnogo, mnogo trpela tako, da so bile Sineve bolečine njene bolečine. Lahko si predstavljamo, koliko je Ona trpela pod križem. Gotovo, to je bil velik dar, kateri je položila Vsemogočnemu na žrtvenik za grešni svet, za revne otroke Evine. In tako usmiljenje ima Marija še vedno do nas. Z brezkončno ljubeznijo, katero goji do Boga, združuje ob enem iskreno materinsko ljubezen do nas ljudi. Popolno strinjanje njene volje z voljo nebeškega Očeta ji dodeljuje dušno moč, kakeršne nismo še videli pri nobeni materi. Velikodušneje nego Abraham je darovala, dasi ji je krvavelo srce, svojega Sina na križu v spravo grešnega človeštva. Priznati moramo s svetim Bonaventuro, da je ljubezen Marijina do nas ljudi slika in odtis ljubezni nebeškega Očeta do nas in zato vzkliknemo s tem svetnikom: „Tako je Marija ljubila ljudi, da je dala svojega edinega Sina za nas v smrt.“

Ker Marija tako nas ljubi, moramo ji ljubezen povračevati z ljubeznijo. Kaj naj torej storimo? Marija drugega ne želi od nas, nego da izpolnujemo, kar je zapovedal Jezus Krist, ki pravi: „Ljubi Boga iz vsega srca, iz vse svoje duše, iz vse svoje moči, svojega bližnjega pa kakor samega sebe.“ Če hočemo srečno živeti in srečno umreti, tedaj si moramo svoje življenje uravnati po božjih zapovedih. Vedno moramo imeti pred očmi svoj zadnji namen, in ta bodi večno življenje po smrti v nebesih. Da pa dosežemo svoj namen, tedaj bodi življenje Jezusovo in Marijino našemu življenju vodilo in ravnilo, saj je rekel Gospod Jezus svojim apostolom: „Dal sem vam vzgled, da tudi vi tako storite, kakor sem jaz vam storil.“ (Jan. 13, 15.)

Seveda marsikdo mi bode oporekal, rekoč: „To je vse lepo in pravo, toda meni tega ni nikakor mogoče izpolnovati, ker sem grešen človek, podvržen mnogim slabostim in težavam.“

To je jalov, prazen izgovor. Sam priznaš svojo slabost, kar je čisto pravo, a ne obupuj, ponižaj se pred Bogom in zaupaj na njegovo pomoč. Kaj misliš, da so svetniki, kojih vrline občuduješ, postali iz lastne moči in brez truda in težav svetniki? Nikakor ne! Prosili so Boga pomoči, in milost božja jih je krepila v težavnih bojih. Prosi tudi ti Boga milosti, in gotovo dosežeš svoj vzvišeni namen, večno blaženstvo. Da se ti to laglje posreči, ne pozabi Marije. Ona vse zamore pri sveti Trojici, in kot naša Mati rada pomaga svojim otrokom, če jo le prosijo.

Kdor pa hoče biti zvest otrok Marijin, mora imeti resno voljo, da uravna svoje življenje po Jezusovem, in potem bode Marija nas rada uslišala v dušnih in telesnih potrebah. In če bomo tako živeli do smrti, bomo prepričani, da bomo gotovo enkrat svetniki v nebesih, zakaj kdor Marijo časti, se gotovo izveliča. Zato častimo Marijo, Mater božjo, častimo mogočno Gospo, in kličimo jo na pomoč s prepričanjem, rekoč: „Verujem, verujem, verujem, o Marija, čista devica, v tvoje božje materinstvo. Mogočna Gospa, bodi moja dobra Mati, bodi pri svojem Sinu Jezusu moja zaščitnica. Moja pot skozi to dolino solza bodi „po Tebi, Marija, k Jezusu.“

A. M

Razgled po domovini

Iz trnovske župnije na Notranjskem. Za našo župnijo so bili 2. 3. in 4. tega mesca dnevi veselja in radosti, ker smo imeli v svoji sredi preblagega nadpastirja, presvetlega knežškofa Antona Bonaventuro, kateri se je prvi dan ob 4 uri pripeljal v Trnovo. Ne bom opisoval na široko sprejema in svetih obredov, ker ti se vrše povsod enako, le nekaj hočem omeniti. Presvetlemu je šlo naproti nekoliko mladeničev na konjih in pred Trnovim so občinski zastopi pristrčno pozdravili knežškofa. V Trnovem so ga čakale samostanske deklice, šolarice in gojenke. Belooblečena deklica ga je pozdravila v pesmici ter mu poklonila šopek svežih cvetlic. Ginjeni so bili navzoči, ko je dekletce z živo besedo govorilo: „Prišel je oče med sinove, ovčicam prišel je pastir; prinesel rajske nam darove, nebeški blagoslov in mir.“ Po blagoslovu z Najsvetejšim se je knežškof podal v deško šolo, kjer so se mu gospodje učitelji in gdč. učiteljice spoštljivo poklonili. Poslušal je pazljivo izpraševanje iz krščanskega nauka v vseh štirih razredih, nagovoril dečke ter jih obdaroval s podobicami. — Drugega dne je presvetli izpovedoval, opravil sveto daritev, govoril z lece ter opravil na pokopališču molitve za naše drage ranjke. Birmanih otrok je bilo

blizo 800. Ljudstva, katero se je udeležilo lepih slovesnosti, je bilo sila mnogo, cerkev prenapolnjena. Posebno globok vtis je na župljane Trnovske naredil prelep govor apostolskega našega škofa. Nikdar ne bo ljudstvo pozabilo gorečih besed, katere je slišalo iz ust svojega nadpastirja. — Popoludne se je odpeljal knežskof v kuracijo Harijsko, kjer si je ogledal lepo cerkev in poslušal izpraševanje dečkov, katerim je učitelj domači gospod kurat Ivan Pfajfar. Mudilo se je knežskofu, ker je hitel še tisto popoludne v Postenje, da ogleda tudi tam cerkev in šolo. Žal, da je Postenjska duhovnija in zala cerkev sv. Antona Padovanskega že dvajset let brez duhovnika. V Harijah in tudi v Postenjah je ljudstvo slovesno sprejelo ljubljene svojega škofa. Dolgo, dolgo se bojo ljudje spominjali tega veselega dne. — V četrtek ob 7. uri je presviti opravił sveto mašo v kapelici naših častitih ubogih šolskih sester „de Notre Dame.“ Po sv. maši so bili otroci izprašani iz verouka. Deklice vseh petih razredov so prav dobro odgovarjale. Po izpraševanju so se zbrale vse gojenke v veliki sobani ter so prevzvišenega z lepimi govori in z ubranim petjem proslavljale. Podale so mu krasen šop svežih cvetlic. Vidno ginjen se je knežskof zahvalil v lepem govoru, vzpodbujal gojenke k čednostnemu življenju in k hvaležnosti do vrlih sester redovnic, katere se neumorno trudijo, da se deklice vzorno krščansko vzgajajo in poučujejo. Samostan je bil slovesnosti primerno okinčan z zastavami, zelenjem in slavo lokom. — Popoludne ob 3. uri nas je presvetli gosp. knežskof zapustil, ter se odpeljal čez Globovnik proti Knežaku. Naše ljudstvo se pa še vedno pogovarja o lepih slovesnostih, o prijaznosti, ljubeznivosti, gorečnosti našega nadpastirja. Bog daj, da bi besede, katere so si ljudje globoko v srce vtisnili, sad obro-dile; da bi sedaj v dejanju izpolnovali lepe nauke, katere so tako pazljivo poslušali. Bog povrni tisočkrat neumorno gorečnost za blagor vernikov presvitemu škofu, ter nam ga ohrani premnoga leta.

Janez Bilc.

Razgled po svetu.

Italija. Vsak premišljen človek bo rekel, da za more priti Italija do nekdanje slave in blagostanja jedino le, ako se spravi s papežem, ako podeli katolikom zahtevane pravice. In prav tako je vsem znano, da namestnik Kristusov želi mir in srečo vsem narodom in vsem državam, ali odjenjati ne more od svojih nedotakljivih pravic. Kako slabo pa umeva laška vlada svoje stališče, kako malo poznajo ljudski zastopniki svojo nalogo, pokazali so zlasti zadnji dogodki. Nedavno se je na shodu liberalcev v Milanu izrazil zagrizeni poslanec Panzacchi o papežu kot o začetniku protipostavnih in protikršćanskih napadov na vlado a katolike je nazival rušilce javnega miru in sovražnike domovine. In Crispi se je pred nekaj časom ustil v Florenci, da zasledujejo in se protivijo edinosti države le anarhisti in klerikalci.

Človek, ki to bere, vprašal se bo nehote, zakaj toli obsoja in natolcuje katolike laški liberalizem. Odgovor je lahek in priprost. Prvi in glavni uzrok je gorka in plemenita ljubezen, ki veže katolike na papeža in ki jo hočejo pokazati tudi dejansveno. Da bi oni krušili moč države, je pogreta fraza, je očitna laž; oni le pobijajo in bodo vedno pobijali

protipapeške tendence, kar jim vелеva čista vest in zdrav razum. Katoliki rade volje dajo kralju kar je kraljevega, a nočejo in ne morejo opustiti, kar gre Bogu in Njegovemu namestniku na zemlji. Zgodovina nas uči, da se je že marsikateri vladar boril s papežem, a srečen ni prišel iz te borbe nihče. Nasprotje s sv. Stolicco je torej nevarno in škodljivo državi; seveda liberalci in prostozidarji ne mislijo dosti na korist in blagostanje države, vodi jih le strast in sovraštvo do vere.

Udari pastirja in ovce se bodo razkropile, kako dobro poznajo naši nasprotniki ta evangelijski izrek. Brezverski časniki udrihajo, kolikor se le da po škofih, sedanji minister bogočastja — prostozidar Finocchiaro Anrile pa jim hoče celo odvzeti vladno plačo. Ko si udaril pastirja, organizuj brezverstvo med zbeganim ljudstvom. Sramoti naj se pred vsem častita duhovščina, da izgubi čim preje dobro ime in zaupanje od strani vernikov. „Natolcuje, natolcuje“, dejal je že svoje dni Rousseau, „brez vspeha ne bo.“ A posluževati se je treba še drugih sredstev: civilni zakon, kakor je bil sedaj vpeljan na Laškem, ne zadostuje več. Treba je bilo predložiti zbornici nov zakon, ki določa globo 100—2000 lir onemu, ki bi se poročil prej pred župnikom kakor pred županom. Zasebne šole jim ne dišijo, ker so ponajveč v rokah duhovnikov in vlada jih hoče poddržaviti. Ljudem, ki so znali slepiti in vnemati ljudstvo za prekucijo se pa stavijo veličastni spomeniki.

Lahko bi govorili še dalje o nešteti krivicah, a zadostuj. Čudež bi se moral zgoditi, ako bi bilo drugače. Saj pravi slovenski narodni pregovor: „kakor se nagne drevo v mladosti, tako bo raslo v starosti.“ Italija je podala takoj ob svojem porodu roke brezvestnim in brezverskim možem. Garibaldi, Cavour, Manzini — s kraljem Viktor Emanuelom na čelu, evo vam može, ki so vodili narod; vsi so bolj ali manj sovražili cerkev in njenega poglavarja. Ljudstvo se še spominja, kako so je nekaj klicali v „boj za svobodo“, ali danes toži, da so je pahnili v pravo sužnost. Slabo drevo ne more obroditi dobrih sadov, pravi sv. Pismo.

Mož, ki so se oslavili pri zjedinenju Italije, ni mogoče sedaj pokazati v pravem svitu, ker je še dokaj virov prikritih. A pozni zgodovinar, ki bo sodil nepristransko o dogodkih, ne bo se baš izrazil o njih prepovoljno.

Turin — Bogoslov Josip Leben.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec aprilj 1899.

(Spis potrjen in blagoslovljen od sv. Očeta.)

a) Glavni namen:

Bonifacijeva družba.

Kakor so skriti v morski globini dragoceni biserji, tako ima tudi vsak katoliški kristijan v svojem srcu neprecenljiv zaklad: sveto katoliško vero. Temu zakladu veljajo pesnikove besede:

„O kaj je blišč zlata in biserov,
Kateri krásijo posvetne kralje!“

„Na tem svetu ni večjega bogastva,“ pravi sv. Avguštin, „ni večjega zaklada, večje časti in večjega

premoženja, kakor je katoliška vera." — Iz tega sledi, da si skoro ne moremo misliti večje ljubezni, kakor skrbeti in po močeh delovati na to, da postanejo deležni te dobrote in jo ohranijo tudi drugi. Krščanstvo si je bilo že od nekdaj v svesti te svoje naloge. Vedno so odhajali pogumni, svetega ognja prešinjeni možje preko morja, da ponesó med pagane sveto evangelije. Cerkev je storila tudi vselej svojo dolžnost, da ohrani vero v že krščanskih deželah. Neprecenljivih zaslug v tem oziru si je pridobila (zlasti po nemških deželah) Bonifacijeva družba.

Ta družba se je ustanovila leta 1849. Takrat so spoznali katoličani prvokrat, v koliki stiski in potrebi žive njihovi verski bratje, raztreseni med protestanti. — Iz katoliških krajev je odhajalo neštevilno ubogih družin v protestanske pokrajine, da dobe v tamošnjih tovarnah, rudnikih in tudi na kmetih dela — in da si prislužijo vsakdanji kruh. Niso pa imeli tam nobenega dušnega pastirja, in ob nedeljah so morali hoditi ure daleč, da so mogli biti pri sv. maši in pridigi. Na drugih krajih je živel sredi drugovercev še ostanek katoliških prebivalcev, majhna katoliška občina, ki je zvesto vstrajala v katoliški veri; toda v kakem stanju so bile njihove cerkve in kapele! Večkrat je bil kraj za praznovanje sv. skrivnostij navadna tesna soba v kaki protestantski gostilni, ali bivši hlev ali skedenj. — Žalostne posledice takih razmer so jasne. Kjer ni katoliškega bogoslužja in sv. zakramentov, tam se ne da govoriti o cvetočem verskem življenju. Da, kakor ugasne svetilka brez olja, tako ugasne pri mnogih sčasoma tudi luč sv. vere; za gorečnostjo pride mlačnost, za mlačnostjo hladnost, za hladnostjo pa pri prvi priliki — odpad. Najbolj obžalovanja vredno pa je, da mora v takih krajih večina katoliških otrok hoditi v protestantske šole, kjer se vzgoje v protestantski veri, vzrastejo, stopijo v zakon in vzrede protestantske otroke.

Ko so se pri 3. občnem zboru nemških katoliških društev l. 1849 v Regensburgu razgovarjali o teh razmerah, sklenil je plemeniti grof Josip Stolberški, da bode skušal tej bedi opomoči, kolikor je v njegovem področju. Pozval se je do blagomislečih mož svetnega in duhovskega stanu in ustanovil Bonifacijevu družbo. Ta družba ima namen, pomagati z molitvami in denarnimi podporami tistim katoličanom, ki žive v protestantskih deželah in krajih, da dobe katoliške cerkve in šole. Kdor hoče biti ud te družbe, moli vsak dan jeden „Oče naš“, „Češčeno Marijo“, s pristavkom: „sveti Bonifacij prosi za nas,“ in za vsak mesec pristojevoljen, dar se vselej z veseljem sprejme. Vsi udje so deležni raznih odpustkov, katere je podelila sv. stolica za pospeševanje tega Bogu všečnega dejanja.

Letos slavi Bonifacijeva družba že 50. leto svojega obstanka. Iz otroka, ki jo stopil slab in nezmožen v življenje, je vzrastle pri skrbni in ljubeči oskrbi blagih duš mož, ki je že pri marsikaterem težkem delu pokazal svojo moč ter dosegel že mnogo in veliko. To pričajo številne misijonske postaje in šole, katere je utemeljil. Toliko tisoč otrok iz čisto katoliških ali tudi mešanih zakonov, ki bi bili sicer za našo sv. vero izgubljeni, vživa vsled njegovega delovanja, veliko dobroto, da diha v se že od prve mladosti nepokvarjeno kato-

liško življenje in da morejo vzrasti v vrle in zveste sinove in hčere svoje cerkve. V premnogih krajih so se zbrali že skoro izgubljeni katoličani zopet okrog svojih pastirjev in ustvarili majhne družbe, med katerimi se razvija sveže, krepko življenje. Na več mestih se dvigajo sedaj lepe in velike cerkve, kjer so bile prej siromašne, Boga rezično nedostojne molitvenice. Samo jeden primer: Leta 1859 se je zbralo v Eisleben, rojstnem kraju Lutrovem, prvič majhno število katoličanov v najetem prostoru (bivšem konjskem hlevu) in 6 let pozneje, ko so jim ta prostor zopet vzeli, v neki na pol podrti jahalnici, da se udeležijo sv. maše. Leta 1866 pa ugledam sredi mesta krasno, v gotiškem slogu sezidano cerkev, večer spomenik krščanski ljubezni in požrtvovalnosti. Kakor nam kaže zadnji izkaz o dohodkih in strokih Bonifacijeve družbe od septembra 1898, izdala je do konca leta 1897 za cerkve in šole v protestantskih krajih 14.186.197 goldinarjev.

Četudi so ti vspehi in številke vesele, vendar bi bilo povsem nepravilno, ako bi kdo mislil, da v bodoče Bonifacijeva družba ni več potrebna. Še vedno ni malenkostno število dušnih pastirjev v nobenem razmerju s številom vernikov, ki pogrešajo duhovnikov. Še vedno je že samo na Nemškem 56.009 katoliških otrok, ki so prisiljeni da hodijo v protestantske učilnice, ker nimajo katoliških. — Da, Bonifacijeva družba je celo od leta do leta bolj potrebna. Kajti naraščanje raznih verskih ločin, množenje velikih mest s tolikimi nevarnostmi za uboge katoličane, naseljevanje katoličanov po protestantskih krajih, — vse to je zlasti na Nemškem na dnevnem redu. Bonifacijeva družba pa ne deluje samo v Nemčiji, temveč tudi po družih raznovernih deželah, kakor v Švici, na Danskem, v Bosni in Hercegovini. Vrh tega so nastala huda nasprotstva od strani protestantov, ki so ustanovili v ta namen Gustav-Adolfovo družbo. Ta družba je protestantsko isto, kar je katoličanom Bonifacijeva družba in zadnje leto je napravila 48 cerkva in kapel, 6 župnišč, 10 šol, 3 posvečevalnice in 1 občinsko hišo, začela pa je zidati letos 27 cerkva, 3 šole, 1 posvečevalnico in 1 zavod za pohabljenje.

To goreče delovanje protestantov za brate, živče med katoličani, zasluži priznanje, in mi jim tega ne zavidamo. Toda to uprav resno vzpodbuja nas, katoličane, da poskrbimo s podvojeno gorečnostjo za svoje sovornike. „Bodočnost in osoda družbe sv. Bonifacija,“ je rekel nekoč paderbornski škof dr. Martin, „je tudi bodočnost in osoda katoliške vere na Nemškem.“ To se pravi: kolikor podpiramo družbo sv. Bonifacija, toliko pospešujemo tudi katoliško vero na Nemškem sploh. A pospešujemo jo tudi po slovanskih krajih. Vsaka molitev in vsak dar za Bonifacijevu družbo je semensko zrno, ki pripomore k spomladi katoliške vere v Nemčiji in med našimi brati. Ako bi hoteli opustiti Bonifacijevu družbo, bilo bi to prav toliko, kakor če bi hoteli žrtvovati katoliško vero na Nemškem — protestantizmu in neveri. Čim bolj ljubimo svojo Cerkev, tem bolj se moramo tudi potruditi, da se nesrečna razpoka, ki se je odprla pred 300 leti na Nemškem, še bolj ne razširi in da ne ostane za vedno. Da, čim bolj protestantizem v sedanji svoji podobi razpada in se vedno bolj odločuje od krščanstva — premnogo protestantskih pa-

storjev nič več ne vernje na glavni krščanski nauk, v božanstvo Kristovo! — tem bolj moramo mi za državati njegov pogubni upliv in ga odvrčevati od posameznih katoličanov in še bolj od celih katoliških pokrajin. Vsakdo, ki ima odprto oko za potrebe sv. cerkve, mora torej priznati, da zlasti nemški katoličani za sedaj nimajo nobene važnejše naloge, kakor da skrbijo za verske potrebe med protestanti živečih katoličanov; še več: nameni Bonifacijeve družbe trebajo, da se zanjo zanimajo sploh vsi katoličani. Zlasti za avstrijske katoličane bi bilo razširjanje in podpiranje Bonifacijeve družbe najboljši odgovor na pogubno gibanje „Proč od Rima“, katero podpihujejo v prvi vrsti dandanes nemški protestanski krogi.

Mi vsi se moramo tudi hvaležno oddolžiti Bogu za milost prave vere. Kaj bi se z nami zgodilo, ko bi ne bili prišli iz daljnih dežela blagovestniki in ne oznanjevali z neizrečnim trdom sv. vere, ko so naši predniki tavalji še po temoti nevere in prinašali darove nezmiselnim Bogovom. Enaka osoda v tem je Slovanom kot Nemcem. In, ali bi mi danes mogli pokazati svojo hvaležnost na bolji način, kakor če pošiljamo svoje molitve in mile darove onim, ki so naše pomoči tako zelo potrebni?

Vsem udom molitvenega apostoljstva mora biti slednjič Bonifacijeva družba mnogo dražja, ker odpira gorečnosti tako širo, nadopolno polje. Na našo priprošnjo boče nebeško srce Jezusovo v svoji ljubezni pripomoglo, da zopet bujno vzcvete sveta cerkev tam, ker jej bočejo udušiti koren in kal.

N.

b) Posebni nameni:

12.) **Sv. Pavlacij.** Dejanje sv. Delinstva. Obvarovanje učence se m'adine pred zapeljevanjem. Razposajeni otroci.

13.) **Sv. Servacij.** Prenovljenje mladih krščanskih občin po vpeljanju bratovščine srca Jezusovega. Da bi se odpravile vse bolesi, ki ovirajo izvrševanje poklica. Posli.

14.) **Sv. Bonifacij, mučenik.** Skesana povrnitev odpadlih v naročje sv. katoliške cerkve. Nepokvarjeni hlapci in deklet med slabo družbo.

15.) **Sv. Izidor.** Poljedelske potrebe in zadeve. Varstvo postenih družin proti oderuštvi. Šole in izgojevališča.

16.) **Sv. Iva Nepomuk.** Obrekovani duhovniki in redovniki. Razsvetljenje in pomoč spovednikom. Več dušnopastirskih zadev.

17.) **Sv. Paškal.** Sprava za vnebovpijoče pregrehe. Neko važno podjetje. Nesrečni mešani zakoni.

18.) **Sv. Venancij.** Družba sv. Petra Klaverja za Afriko. Nepotrebnost strah pred ljudmi. Na duhu in na živcih bolni.

N.

Raznoterosti.

Naznanilo slovenskim romarjem. V Clausetto na Benečanskem je sloveča božja pot sv. Krvi, kjer se vrši vsako leto glavni shod šesto nedeljo po veliki noči. Tudi slovenski romarji pohajajo v ta kraj, pa zaradi laščine ne morejo opraviti svoje pobožnosti, kakor bi jo radi. Zato jim naznanjamo, da hodo dobili omenjeni dan (14. maja) ondi slovenskega duhovnika, ki jim radovoljno postreže v dušnih zadevah.

J. L.

Majev sneg. Petek, 5. majnika, je pobelil po Ljubljani sneg tako, da so bile sabote, 6. t. m., jutro bele še vse ljubljanske strehe. Čudno pa, da je od Kranja gori naletaval le med dežjem. A Bog bodi zahvaljen — ta pomladni sneg ni učinil nikake škode.

Previdnost božja. Skoro bi človek naslednjega ne verjel, da ne bi tega povedale priče, ki so videli z lastnimi očmi: Pred štirideset leti so sklenili, pri nekem gradu na Bavarskem tik stoječi, starodavni stolp podreti. Zidar je že plezal v višino in prispel prav do vrha, da bi pripravil vse potrebno. Kar mu noga spodrsne, in predno se zavé, ga že vidijo spodaj stoječi ljudje strmoglaviti v brezdanci propad pod gradom. Toda božje oko je bdelo nad nesrečnikom. Kaj se zgodi! V trenutku padca vzleti iz skalovja pod gradom orel nenavadne velikosti, ob tega orla zadene padajoči zidar, krčevito se ga oklene v smrtni sili, in tako sta se pogreznila oba v globino. Orel, ki je bil spodaj, se je ves razbil, zidar pa na njem se je le nekoliko pretresel.

J.

Listek.

Premilostni g. knežskof dr. Ant. Bonaventura Jeglič je obiskoval od sabote 22. aprila do sabote 6. majnika župnije in duhovnije v postojinskem in trnovskem dekanatu. Redno je prišel v župnijo popoludne ob štirih, obiskal najprej cerkev, potem šolo, kjer je povsod obdaril vse učence z lepimi podobnicami ter jih bodril k čednostnemu življenju. Drugo jutro je hodil ob petih v izpovednico in izpovedoval tližu do devete ure, ko je bil slovesen vhod v cerkev, sv. maša in pridiga, ki je trajala po eno uro. Po pridigi je Premilostni delil zakrament sv. birmе. Prejelo je zakrament sv. birmе v Postojini 337, v Slavini 522, v Hrenovicah 228, v Senožečah 211, v Vremah 176, v Suhorji 102, v Košani 320, v Nadanjem Selu 159, na Premu 194, v Trnovem 739, v Knežaku 253, v Zagorju 251, skupaj 3472 otrok. — Za 13. majnika določena birma v Sostrem radi neke ovire za sedaj odpade. Delila se pa bo sv. birma pri Mariji Devici v Polju nedeljo 14. majnika, na Ježici 15. majnika, v Šmartinem pod Šmarjo goro 16. majnika, v Preski 17. majnika, na Sori 18. majnika in v Planini 19. majnika. Po binkoštih bo sv. birma pri sv. Katarini v torek 23. majnika, na Brezovici 25. majnika, v Tomišlju 29. majnika, v Želimljah 30. majnika in v Rudniku 31. majnika.

Infulovani dekan stolnemu kapitelju v Ljubljani je postal prečastiti g. Andrej Zamejic K sv. Joštu nad Kranjem pride začasno čast. g. Fran Finžigar, idrijski kapelan.

Dobrotni darovi.

Za misijonsko hišo v Mühlandu pri Briksenu: Župnik v pokoji veleč. g. Baltazar Bartol, 5 gld.

Za cerkev sv. Jožefa v Prijedoru: Gosp. Ivan Raščič, učitelj v Čepovanu 1 gld.

Za kruhe sv. Antona: K. S. 30 kr.